สารว่าด้วยการสุญูดสะฮฺวีย์

[ไทย – Thai – تايلاندي]

อัชชัยค์ มุหัมมัด ศอลิห์ อัลอุษัยมีน

แปลโดย : อุษมาน อับดุศศอมัด

ผู้ตรวจทาน : ซุฟอัม อุษมาน

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿ رسالة في سجود السهو ﴾

« باللغة التايلاندية »

الشيخ محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: عثمان عبد الصمد

مراجعة: صافي عثمان

2014 - 1435

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

สารว่าด้วยการสุญูดสะฮฺวีย์

มวลการสรรเสริญทั้งหลายเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ความเมตตาและสันติจงประสบแด่ท่านนบีของเรา มุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ที่ได้เผยแพร่คำประกาศอันแจ่มแจ้ง และจงประสบแด่วงศ์วานและบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่าน ตลอดจนผู้เจริญรอยตามแนวทางของชนเหล่านั้นด้วยดีจวบจนวันแห่งการตอบแทน

แท้จริงแล้วผู้คนส่วนใหญ่ไม่รู้เกี่ยวกับหุก่มการสุญูดสะฮฺวีย์ในการละหมาด บางคนละทิ้งการสุญูดสะฮฺวีย์ในที่ที่จำเป็นต้องสุญูด บางคนสุญูด(สะฮฺวีย์)ในที่ที่ไม่ใช่ตำแหน่งของมัน บางคนก็สุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลาม ถึงแม้ว่าตำแหน่ง

ของมันนั้นคือ หลังการให้สลาม และบางคนสุญูดสะฮฺวีย์หลังการให้สลาม ถึงแม้ว่าตำแหน่งของมันนั้นคือ ก่อนการให้สลาม

ด้วยเหตุนี้การรับรู้หุก่มการสุญูดสะฮฺวีย์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะบรรดาผู้นำละหมาด(อิหม่าม)ที่ผู้คนทั้งหลายต่างปฏิบัติตามพวกเขา และทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิ่งที่ถูกบัญญัติในเรื่องการละหมาดของพวกเขาที่พวกเขาต้องนำละหมาดบรรดามุสลิมทั้งหลาย ดังนั้นฉันยินดีที่จะนำเสนอให้กับพี่น้องของฉันบางส่วนเกี่ยวกับหุก่มเรื่องนี้ โดยหวังจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงสูงส่งให้พระองค์ประทานประโยชน์แด่บ่าวของพระองค์ที่เป็นมุอ์มิน และฉันเริ่มคำพูดด้วยการขอความช่วยเหลือและขอคำแนะนำจากอัลลอฮฺเพื่อให้ได้รับความสำเร็จที่ถูกต้อง

การสุญูดสะฮฺวีย์ คือ การสุญูดสองครั้งที่โดยผู้ที่ทำการละหมาด เพื่อเป็นการแก้ไขสิ่งบกพร่องที่เกิดขึ้นในการ

ละหมาดของเขาอันเนื่องมาจากการลืม ซึ่งสาเหตุของมันมี 3 ประการ คือ การเพิ่มเติม การละทิ้งและการสงสัย

<u>ประการแรก: การเพิ่มเติม</u>

หากผู้ที่ทำการละหมาดเพิ่มการยืน หรือการนั่ง หรือการรุกูอฺ หรือการสุญูดในการละหมาดของเขาโดยตั้งใจ การละหมาดของเขาก็จะเป็นโมฆะ และถ้าหากเขาลืมและนึกไม่ได้ว่าเขาเพิ่มจนกระทั่งเขาละหมาดเสร็จ เขาจะต้องสุญูดสะฮฺวีย์ โดยที่การละหมาดของเขานั้นถือว่าใช้ได้(เศาะฮีหฺ) แต่ถ้าหากเขานึกขึ้นได้ในขณะที่กำลังละหมาดอยู่ เขาจำเป็นต้องละทิ้งสิ่งที่เขาเพิ่มและจำเป็นต้องสุญูดสะฮฺวีย์ โดยที่การละหมาดของเขานั้นถือว่าใช้ได้(เศาะฮีหฺ)

<u>ตัวอย่าง</u> เช่น บุคคลหนึ่งละหมาดซุฮฺรีห้าร็อกอะฮฺ และนึกไม่ได้ว่าเขาเพิ่มนอกจากตอนที่เขานั่งกล่าวตะชะฮฺฮุด ในสภาพเช่นนี้ก็ให้เขานั่งกล่าวตะชะฮฺฮุดต่อไปให้เสร็จสิ้นและให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

แต่ถ้าหากเขานึกไม่ได้ว่าเขาเพิ่มนอกจากหลังการให้สลาม ก็ให้เขาสุญูดสะฮฺวีย์และให้สลาม และถ้าหากเขานึกได้ว่าเขาเพิ่มในขณะที่เขาอยู่ในร็อกอะฮฺที่ห้า เขาจะต้องนั่งลงทันทีแล้วกล่าวตะชะฮฺฮุดและให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

<u>หลักฐาน</u> หะดีษของอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ รายงานว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้ละหมาดซุฮรีห้าร็อกอะฮฺ แล้วท่านก็ถูกถามว่า การละหมาดได้ถูกเพิ่มหรือ? ท่านก็ตอบว่า เกิดอะไรขึ้นหรือ? เศาะหาบะฮฺก็ตอบว่า ท่านได้ละหมาดห้าร็อกอะฮฺ แล้วท่านก็เลยสุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้งหลังจากที่ท่านได้ให้สลาม และในอีกสายรายงานหนึ่งบอกว่า ท่านได้กลับขาทั้งสองของท่านและหันหน้าไปยังทิศ

กิบลัต แล้วท่านก็ซุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้ง หลังจากนั้นก็ให้สลาม (บันทึกโดยอัลญะมาอะฮฺ[1])

การให้สลามก่อนที่การละหมาดจะสมบูรณ์ การให้สลามก่อนที่การละหมาดจะสมบูรณ์นั้นถือว่าเป็นการเพิ่มอิริยาบทอย่างหนึ่งในการละหมาด ถ้าหากผู้ที่ทำการละหมาดให้สลามก่อนที่การละหมาดของเขาจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์โดยตั้งใจแล้ว การละหมาดของเขาก็จะเป็นโมฆะ

แต่ถ้าเขาลืมและนึกไม่ได้จนกระทั่งเวลาผ่านไปนาน เขาจะต้องละหมาดใหม่

และถ้าหากเขานึกขึ้นได้หลังจากที่เวลาผ่านไปไม่นาน เช่น ประมาณ 2-3 นาที เขาจะต้องละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์ และให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง ดัง

[1] คือ บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (401,402,1227), มุสลิม (91,572), อบูดาวูด (2019,1020), อัตติรมิซี (392), อันนะสาอีย์(3/33,1242,1243), อิบนุมาญะฮฺ (1211)

หลักฐานหะดีษของอบีฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ รายงานว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้นำละหมาดซุฮฺริหรืออัศรีพวกเขา แล้วท่านก็ได้ให้สลามหลังจากร็อกอะฮฺที่สอง บรรดาเศาะหาบะฮฺก็รีบออกจากมัสยิดพร้อมกล่าวว่า การละหมาดได้ถูกย่อลงแล้ว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ก็ลุกขึ้นยืนไปยังท่อนไม้ในมัสยิดแล้วก็พิงบนมันดูเสมือนกับว่าท่านโกรธ แล้วก็มีชายคนหนึ่งลุกขึ้นยืนถามว่า โอ้ท่านเราะซูลุลลอฮฺ ท่านได้ลืมหรือว่าการละหมาดได้ถูกย่อลง? ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ก็ตอบว่า "ฉันไม่ได้ลืมและการละหมาดก็ไม่ได้ถูกย่อลงด้วย" ชายคนนั้นก็กล่าวว่า ไม่ ท่านลืมแน่ๆเลย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ก็ถามบรรดาเศาะหาบะฮฺว่า "สิ่งที่เขากล่าวมานั้นจริงไหม?" พวกเขาก็ตอบว่า ใช่จริงแล้ว แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ก็ขยับขึ้นข้างหน้าแล้วละหมาดให้ครบร็อกอะฮฺที่ยังขาดอยู่ หลังจาก

นั้นท่านก็ให้สลาม และหลังจากนั้นท่านก็สุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้ง แล้วก็ให้สลามอีกครั้ง (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์และมุสลิม[2])

และในขณะเดียวกันเมื่ออิหม่ามให้สลามก่อนที่การละหมาดของเขาจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์ โดยที่ในบรรดามะอ์มูมนั้นมีผู้ที่ละหมาดไม่ทันบางร็อกอะฮฺ พวกเขาก็ลุกขึ้นยืนเพื่อชดใช้ร็อกอะฮฺที่ยังขาดอยู่ หลังจากนั้นเขา(อิหม่าม)เกิดนึกขึ้นมาได้ว่าการละหมาดของเขายังขาดอยู่ ให้เขาลุกขึ้นยืนเพื่อละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์ ในกรณีนี้สำหรับมะอ์มูมที่ลุกขึ้นยืนเพื่อชดใช้ร็อกอะฮฺที่ยังขาดอยู่นั้น ก็ให้เขาเลือกระหว่างการที่เขาจะชดใช้ละหมาดที่ยังขาดต่อไปและสุญูดสะฮฺวีย์ หรือการที่เขาจะกลับหันมาตามอิหม่าม และเมื่ออิหม่ามให้สลาม เขาก็ชดใช้ร็อกอะฮฺที่ยังขาดอยู่และสุญูดสะฮฺวีย์หลังการให้สลาม ซึ่งอันนี้ถือว่าดีกว่าและรอบคอบที่สุด

---

(2) อัลบุคอรีย์ (482,714,715,1226), มุสลิม (97,573)

ประการที่สอง: การละทิ้ง

1- การละทิ้งรุก่นของการละหมาด

เมื่อผู้ที่ทำการละหมาดละทิ้งรุก่นใดรุก่นหนึ่งในการละหมาดของเขา หากรุก่นนั้นเป็น**ตักบีเราะตุลอิหฺรอม** การละหมาดของเขาก็จะเป็นโมฆะทันที ถึงแม้เขาจะละทิ้งมันด้วยความตั้งใจหรือลืมก็ตาม เพราะว่าการละหมาดของเขายังไม่ได้เริ่ม

และหากรุก่นนั้นไม่ใช้**ตักบีเราะตุลอิหฺรอม** ถ้าเขาละทิ้งมันด้วยความตั้งใจ การละหมาดของเขาก็จะเป็นโมฆะ

และถ้าเขาละทิ้งมันในสภาพที่ลืม ก็ให้ปฏิบัติดังนี้ คือ หากเขา(ลืมในร็อกอะฮฺแรกจนกระทั่ง)มาถึงที่ตำแหน่งที่เขาลืมในร็อกอะฮฺที่สอง ก็ยกเลิกร็อกอะฮฺแรกที่เขาละทิ้งรุก่นและให้ร็อกอะฮฺที่ถัดจากมัน(หมายถึงร็อกอะฮฺที่สอง)เข้ามาแทนที่(เป็น

ร็อกอะฮฺแรก) แต่ถ้าหากเขายังไม่มาถึงที่ตำแหน่งที่เขาลืมในร็อกอะฮฺที่สอง จำเป็นสำหรับเขาจะต้องกลับไปยังรุก่นที่ถูกละทิ้งแล้วปฏิบัติมันและสิ่งที่ถัดจากมัน ซึ่งทั้งสองกรณีนี้จำเป็นสำหรับเขาจะต้องสุญูดสะฮฺวีย์หลังการให้สลาม

<u>ตัวอย่าง</u> เช่น บุคคลหนึ่งลืมสุญูดครั้งที่สองในร็อกอะฮฺแรก แล้วเกิดนึกมาได้ในขณะที่นั่งระหว่างสองสุญูดในร็อกอะฮฺที่สอง ก็ยกเลิกร็อกอะฮฺแรกและให้ร็อกอะฮฺที่สองมาแทนที่ แล้วให้ถือว่าร็อกอะฮฺที่สองเป็นร็อกอะฮฺแรกและละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์แล้วให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

<u>และอีกตัวอย่างหนึ่ง</u> เช่น บุคคลหนึ่งลืมสุญูดครั้งที่สองและลืมนั่งระหว่างสองสุญูดในร็อกอะฮฺแรก แล้วเกิดนึกมาได้หลังจากที่เขาเงยหน้าขึ้นจากการรุกูอฺในร็อกอะฮฺที่สอง กรณีเช่นนี้เขาจะต้องกลับไปนั่งระหว่างสองสุญูดและสุญูดครั้งที่สอง

ถัดจากนั้นก็ละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์และให้สลาม แล้วหลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

2- การละทิ้งสิ่งที่เป็นวาญิบของการละหมาด[3]

ในเมื่อผู้ที่ทำการละหมาดละทิ้งวาญิบใดวาญิบหนึ่งของการละหมาดโดยตั้งใจ การละหมาดของเขาก็จะเป็นโมฆะ แต่ถ้าเขาลืม(วาญิบ)และเกิดนึกขึ้นมาได้ก่อนที่จะละจากตำแหน่งของมัน ก็ให้เขาปฏิบัติในสิ่งที่เขาลืมนั้นโดยไม่ต้องสุญูดสะฮฺวีย์ในภายหลัง

และถ้าเขานึกมันได้หลังจากที่ละจากตำแหน่งของมันแล้ว ก่อนที่จะถึงรุก่นถัดไป ก็ให้เขาหวนกลับ(ยังตำแหน่งที่เขาลืม)แล้วปฏิบัติสิ่งที่เขาลืม หลังจากนั้นก็ละหมาดต่อไปให้

[3] ในมัซฮับ ชาฟิอีย์ หมายถึง สุนัต มุอักกะดะฮฺ (บก.)

สมบูรณ์และให้สลาม แล้วหลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

และถ้าหากเขานึกมันได้หลังจากที่มาถึงรุก่นที่อยู่ถัดจากมันแล้ว ก็ไม่ต้องหวนกลับ แล้วก็ให้ละหมาดต่อไปและสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลาม

<u>ตัวอย่าง</u> เช่น บุคคลหนึ่งเงยขึ้นจากสุญูดครั้งที่สองในร็อกอะฮฺที่สองเพื่อยืนขึ้นยังร็อกอะฮฺที่สามโดยที่ลืมกล่าวตะชะฮฺฮุดครั้งแรก แล้วเกิดนึกมาได้ก่อนที่เขาจะลุกขึ้น ในกรณีนี้ก็ให้เขานั่งลงแล้วก็กล่าวตะชะฮฺฮุด หลังจากนั้นก็ให้เขาละหมาดต่อไปโดยที่ไม่ต้องสุญูดสะฮฺวีย์

และถ้าหากเขานึกได้หลังจากที่ยืนขึ้นแล้วแต่ยังยืนไม่ตรง ก็ให้เขาหวนกลับแล้วก็นั่งกล่าวตะชะฮฺฮุด หลังจากก็ให้เขาละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์และให้สลาม แล้วหลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

แต่ถ้าหากเขานึกได้หลังจากที่ได้ยืนตรงแล้ว การกล่าวตะชะฮุฮุดก็จะหลุดพ้นไปจากเขาโดยที่ไม่ต้องหวนกลับไปนั่งตะชะฮุฮุด ให้เขาละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์และสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลาม

หลักฐาน หะดีษบันทึกโดยอัลบุคอรีย์และท่านอื่นๆ[4] รายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน บุหัยนะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้นำละหมาดซุฮฺริพร้อมพวกเขาแล้วท่านก็ยืนในสองร็อกอะฮฺแรก โดยที่ท่านไม่ได้นั่งกล่าวตะชะฮุฮุดครั้งแรก ผู้คนทั้งหลายก็ยืนตามท่านจนกระทั่งเมื่อท่านละหมาดเสร็จ โดยที่ผู้คนท่านหลายได้รอการให้สลามของท่าน แต่ท่านกลับกล่าวตักบีรในขณะที่ท่านนั่ง แล้วท่านก็สุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้งก่อนที่ท่านจะให้สลามและหลังจากนั้นท่านก็ให้สลาม

---

[4] อัลบุคอรีย์ (829,1224,1225), มุสลิม (85,570)

<u>ประการที่สาม: การสงสัย(ชักก์)</u>

การสงสัย คือ การลังเลใจระหว่างสองสิ่งว่า อันไหนที่เกิดขึ้น

และจะไม่ถือว่าเป็นการสงสัยในเรื่องอิบาดะฮฺในสามกรณี คือ

1- เมื่อการสงสัยนั้นเป็นการคาดคะเนทั่วไปที่ไม่เป็นจริง เช่น วัสวาส(มีความคิดฟุ้งซ่าน)

2- เมื่อการสงสัยนั้นเกิดขึ้นกับบุคคลหนึ่งบ่อยครั้ง ชนิดที่ว่าเขาจะไม่กระทำอิบาดะฮฺใดๆ เว้นแต่จะมีการสงสัยเกิดขึ้น

3- เมื่อการสงสัยนั้นเกิดขึ้นภายหลังจากการกระทำอิบาดะฮฺเสร็จแล้ว ดังนั้นก็อย่าไปมอง(อย่าไปสนใจ)สิ่งที่ไม่แน่นอนและให้ปฏิบัติตามความแน่ใจของเขา

ตัวอย่าง เช่น บุคคลหนึ่งได้ละหมาดซุฮฺริ เมื่อเสร็จละหมาดแล้วเขาสงสัยว่า เขาละหมาดสามร็อกอะฮฺหรือสี่ร็อกอะฮฺ ในกรณีนี้ก็อย่าให้เขาไปสนใจกับการสงสัยดังกล่าว เว้นแต่เขาจะแน่ใจว่าเขาได้ละหมาดสามร็อกอะฮฺ ซึ่งหากเวลาผ่านไปเล็กน้อยเขาจะต้องละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์แล้วให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง แต่ถ้าหากเวลาผ่านไปนาน เขาจะต้องเริ่มละหมาดใหม่

ส่วนการสงสัยที่นอกเหนือจากสามกรณีนี้แล้วก็จะถือว่าเป็นการสงสัย(ตามศาสนบัญญัติ)

และการสงสัยในละหมาดจะไม่ปราศจากสองกรณีนี้

กรณีที่หนึ่ง เขาเอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งที่มีน้ำหนักมากกว่า ดังนั้นก็ให้เขาปฏิบัติตามข้างที่มีน้ำหนักมากกว่า แล้วก็ละหมาดต่อไปจนกระทั่งเสร็จและให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

<u>ตัวอย่าง</u> เช่น บุคคลหนึ่งละหมาดซุฮฺรีย์แล้วเกิดสงสัยขึ้นมาในเรื่องของร็อกอะฮฺว่า มันเป็นร็อกอะฮฺที่สองหรือที่สาม แต่เขาเอนเอียงให้น้ำหนักกับร็อกอะฮฺที่สามมากกว่า ดังนั้นเขาจะต้องทำร็อกอะฮฺนั้นเป็นร็อกอะฮฺที่สาม แล้วละหมาดเพิ่มอีกหนึ่งร็อกอะฮฺและให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

<u>หลักฐาน</u> ดังที่ปรากฏในเศาะฮีหฺอัลบุคอรีย์ มุสลิมและบุคคลอื่นนอกจากทั้งสอง จากหะดีษของอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมได้กล่าวว่า “เมื่อคนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่านเกิดสงสัยขึ้นมาในการละหมาดของเขา ก็ให้เขาหาที่ถูกต้องที่สุด(คือให้เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งที่มีน้ำหนักมากกว่า) แล้วก็ละหมาดต่อไปจนกระทั่งเสร็จและให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้ง” (นี่เป็นสำนวนบทหะดีษของอัลบุคอรีย์[5])

---

[5] อัลบุคอรีย์ (401), มุสลิม (89,572)

กรณีที่สอง เขาไม่สามารถให้น้ำหนักกับข้างหนึ่งข้างใดได้ ดังนั้นก็ให้เขาปฏิบัติตามสิ่งที่แน่นอน นั้นก็คือจำนวนที่น้อยกว่า แล้วก็ละหมาดต่อไปจนกระทั่งเสร็จและสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนให้สลาม หลังจากนั้นก็ให้สลาม

ตัวอย่าง เช่น บุคคลหนึ่งละหมาดอัศรีแล้วเกิดสงสัยขึ้นมาในเรื่องของร็อกอะฮฺว่า เป็นร็อกอะฮฺที่สองหรือที่สาม โดยที่เขาไม่อาจให้น้ำหนักเอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งเลยว่าเป็นร็อกอะฮฺที่สองหรือที่สาม ดังนั้นเขาจะต้องทำร็อกอะฮฺนั้นเป็นร็อกอะฮฺที่สอง แล้วนั่งกล่าวตะชะฮฺฮุดครั้งแรกและละหมาดต่ออีกสองร็อกอะฮฺ และสุญูดสะฮฺวีย์แล้วก็ให้สลาม

หลักฐาน หะดีษบันทึกโดยมุสลิม[6] รายงานจากอบีสะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมได้กล่าวว่า “เมื่อบุคคลใดในหมู่พวกท่านเกิดสงสัย

---

[6] มุสลิม (88,571)

ขึ้นมาในการละหมาดของเขา แล้วเขาก็ไม่รู้ว่าเขาได้ละหมาดเท่าไรแล้ว สามร็อกอะฮฺหรือสี่ร็อกอะฮฺ ดังนั้นเขาจงละทิ้งการสงสัยและให้ยึดบนความแน่นอน(คือจำนวนที่น้อยกว่า) หลังจากนั้นก็สุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้งก่อนให้สลาม ซึ่งหากเขาละหมาดห้าร็อกอะฮฺ การสุญูดซะวีย์นั้นก็จะทำให้การละหมาดของเขาเป็นคู่ และหากเขาละหมาดสมบูรณ์สี่ร็อกอะฮฺ การสุญูดซะวีย์สองครั้งนั้นก็จะเป็นการลดเกียรติของชัยฏอน”

และอีกตัวอย่างหนึ่งของการสงสัยคือ เมื่อบุคคลหนึ่งมาละหมาดในขณะที่อิหม่ามกำลังรุกูอฺอยู่ แล้วเขาก็ตักบีเราะตุลอิหฺรอมในสภาพที่ยืนตรง หลังจากนั้นเขาก็รุกูอฺ **ในตอนนั้นเขาจะไม่พ้นจากสามกรณีต่อไปนี้**

<u>กรณีที่หนึ่ง</u> เขา**แน่ใจ**ว่าเขาทันรุกูอฺพร้อมอิหม่ามก่อนที่อิหม่ามจะเงยขึ้นจากการรุกูอฺ ในกรณีดังกล่าวถือว่า เขาทันร็อกอะฮฺโดยที่การอ่านฟาติหะฮฺจะตกไปจากเขา

<u>กรณีที่สอง</u> เขา**แน่ใจ**ว่าอิหม่ามเงยขึ้นจากการรุกูอฺก่อนที่เขาจะทันรุกูอฺพร้อมอิหม่าม ในกรณีดังกล่าวถือว่า เขาไม่ทันร็อกอะฮฺ

<u>กรณีที่สาม</u> เขา**สงสัย**ว่าเขาทันรุกูอฺพร้อมอิหม่ามซึ่งถือว่าเขาทันร็อกอะฮฺหรือไม่ทันรุกุวะฮฺพร้อมอิหม่ามซึ่งถือว่าเขาไม่ทันร็อกอะฮฺ ในกรณีดังกล่าวนี้หากเขาเอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งก็ให้เขาปฏิบัติตามข้างที่เขาเอนเอียงนั้น แล้วก็ละหมาดต่อไปจนกระทั่งเสร็จครบสมบูรณ์และให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์(สองครั้ง)และให้สลามอีกครั้ง เว้นแต่เขาทันทุกร็อกอะฮฺพร้อมอิหม่ามซึ่งในกรณีนี้เขาไม่ต้องสุญูดสะฮฺวีย์

แต่ถ้าหากเขาไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนนึ่งก็ให้เขาปฏิบัติตามข้างที่แน่นอน นั่นก็คือให้ถือว่าเขาไม่ทันร็อกอะฮฺ ดังนั้นก็ให้เขาละหมาดต่อไปให้ครบด้วยการเพิ่มร็อกอะฮฺที่เขาไม่ทันนั้นด้วย และต้องสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนให้สลาม หลังจากนั้นก็ให้สลาม

ประโยชน์ที่ได้รับ คือ เมื่อบุคคลหนึ่งเกิดสงสัยขึ้นมาในการละหมาดของเขา ก็ให้ปฏิบัติตามสิ่งที่แน่นอนหรือปฏิบัติตามสิ่งที่เขาเอนเอียงตามที่ได้อธิบายมาแล้ว แต่หลังจากนั้นประจักษ์ว่าสิ่งที่เขากระทำนั้นตรงกับความเป็นจริง คือไม่มีการเพิ่มเติมหรือละทิ้งใดๆเกิดขึ้นในการละหมาดของเขา ในกรณีนี้ก็ไม่มีการสุญูดสะฮฺวีย์สำหรับเขาตามทัศนะส่วนใหญ่ของมัซฮับ (หันบะลีย์) อันเนื่องจากสิ่งที่ทำให้ต้องสุญูดซะวีย์นั้นสูญไป นั่นก็คือ การสงสัย

และบางทัศนะกล่าวว่า เขาต้องสุญูดสะฮฺวีย์เพื่อเป็นการลดเกียรติของชัยฏอน ดังคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมที่ว่า “และหากเขาละหมาดสมบูรณ์สี่ร็อกอะฮฺ การสุญูดซะวีย์สองครั้งนั้นก็จะเป็นการลดเกียรติของชัยฏอน”(7)

---

(7) จากหะดีษของอบีสะอีด อัลคุดรีย์ ตามที่ได้ระบุมาแล้ว

เนื่องจากเขาได้ปฏิบัติบางส่วนในการละหมาดของเขาในสภาพที่สงสัย และนี่เป็นทัศนะที่มีน้ำหนักมากกว่า

ตัวอย่าง เช่น บุคคลหนึ่งละหมาดแล้วเกิดสงสัยขึ้นมาในเรื่องของร็อกอะฮฺว่าเป็นร็อกอะฮฺที่สองหรือที่สามโดยที่เขาไม่ได้เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง แล้วเขาก็ทำร็อกอะฮฺนั้น (ร็อกอะฮฺที่เขาสงสัย)เป็นร็อกอะฮฺที่สองและละหมาดต่อหลังจากนั้นก็ประจักษ์ว่ามันเป็นร็อกอะฮฺที่สองจริง ในกรณีนี้ก็ไม่มีการสุญูดสะฮฺวีย์สำหรับเขาตามทัศนะส่วนใหญ่ของมัซฮับ แต่ทัศนะที่สองเห็นว่าสำหรับเขาจะต้องสุญูดซะวีย์ก่อนการให้สลามซึ่งเราให้น้ำหนักกับทัศนะนี้มากกว่า

การสุญูดซะวีย์สำหรับมะอ์มูม

ในเมื่ออิหม่ามเกิดลืมขึ้นมาจำเป็นสำหรับมะอ์มูมจะต้องสุญูดสะฮฺวีย์ตามอิหม่ามไปด้วย ดังคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมที่ว่า “อิหม่ามถูกแต่งตั้งขึ้นมานั้นก็

เพื่อให้เป็นผู้นำ ดังนั้นพวกเจ้าจงอย่าขัดแย้งกับเขา...เมื่อเขาสุญูดพวกเจ้าก็จงสุญูดตาม” บันทึกโดยอัลบุคอรีย์และมุสลิมจากหะดีษของอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ[8]

และอิหม่ามจะสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลามหรือหลังการให้สลามก็ตามจำเป็นสำหรับมะอ์มูมจะต้องปฏิบัติตามอิหม่าม เว้นแต่ว่าเขานั้นเป็นมะอ์มูมมัซบูก คือ มะอ์มูมที่ไม่ทันบางร็อกอะฮฺ ก็ไม่ต้องสุญูดสะฮฺวีย์ตามอิหม่ามหลังการให้สลามเนื่องจากความยากลำบากในกรณีดังกล่าว คือ มะอ์มูมมัซบูกเป็นไปไม่ได้ที่เขาจะให้สลามพร้อมอิหม่าม(และหมาดชดใช้ส่วนที่ไม่ทันต่อ) ดังนั้นเขาจะต้องชดใช้ร็อกอะฮฺที่เขาไม่ทันก่อนแล้วให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง

<u>ตัวอย่าง</u> เช่น บุคคลหนึ่งเข้าละหมาดพร้อมอิหม่ามในร็อกอะฮฺสุดท้าย ในขณะที่อิหม่ามนั้นมีเหตุจะต้องสุญูดสะฮฺวีย์

---

[8] บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (657), มุสลิม (412), อบูดาวูด (604), อันนาสาอีย์(920), อิบนุมาญะฮฺ (846), อิหม่ามอะหฺมัด (2/420)

หลังการให้สลาม ดังนั้นเมื่ออิหม่ามให้สลามเพื่อออกจากละหมาดก็ให้บุคคลนั้นที่เป็นมะอ์มูมมัซบูกลุกยืนขึ้นเพื่อชดใช้ร็อกอะฮฺที่เขาไม่ทันก่อนโดยที่ไม่ต้องสุญูด(สะฮฺวีย์)พร้อมอิหม่าม และเมื่อเขาชดใช้ร็อกอะฮฺดังกล่าวพร้อมให้สลามเรียบร้อย ก็ให้เขาสุญูด(สะฮฺวีย์)หลังการให้สลาม(แล้วก็ให้สลามอีกครั้ง)

แต่ถ้ามะอ์มูมเกิดลืมขึ้นมา อิหม่ามไม่ได้ลืม ซึ่งเขา(มะอ์มูม)ละหมาดทันทุกร็อกอะฮฺ ก็ไม่มีการสุญูด(สะฮฺวีย์)สำหรับเขา เนื่องจากการสุญูดสะฮฺวีย์ของเขานั้นจะนำไปสู่ความขัดแย้งกับอิหม่ามและทำให้การตามอิหม่ามของเขานั้นเสีย และเนื่องจากบรรดาเศาะหาบะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม ได้ละทิ้งตะชะฮฺฮุดครั้งแรกตอนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมได้ลืมมัน พวกเขาได้ลุกขึ้นยืนตามท่านนบี โดยที่ไม่ได้นั่งตะชะฮฺฮุด เพื่อเป็นการให้เกียรติในการตามและไม่ให้ขัดแย้งกับท่าน

แต่ถ้าหากเขา(มะอ์มูม)ละหมาดไม่ทันบางร็อกอะฮฺซึ่งอาจจะลืมพร้อมกับอิหม่ามของเขาหรือในช่วงที่เขาชดใช้หลังจากอิหม่าม(ละหมาดเสร็จ) เขาจะต้องสุญูด(สะฮฺวีย์) คือ เมื่อเขาชดใช้ร็อกอะฮฺที่เหลือเสร็จ ก็ให้เขาสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลามหรือหลังการให้สลามตามรายละเอียดที่ผ่านมา

ดังตัวอย่าง เช่น มะอ์มูมคนหนึ่งลืมที่จะอ่าน "ซุบหานะเราะบิยัลอะซีม" ในขณะรุกูอฺ โดยที่เขาละหมาดทันทุกร็อกอะฮฺ กรณีนี้ก็ไม่มีการสุญูด(สะฮฺวีย์)สำหรับเขา แต่ถ้าหากเขาละหมาดไม่ทันหนึ่งร็อกอะฮฺหรือมากกว่านั้น เขาจะต้องชดใช้มันก่อนแล้วหลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลาม

อีกตัวอย่างหนึ่ง เช่น มะอ์มูมคนหนึ่งร่วมละหมาดซุฮฺริย์พร้อมกับอิหม่าม ซึ่งพออิหม่ามลุกขึ้นยืนสู่ร็อกอะฮฺที่สี่ มะอ์มูมคนนั้นก็นั่งลงโดยคิดว่ามันเป็นร็อกอะฮฺสุดท้าย และพอเขารู้ว่าอิหม่ามยืนขึ้นเขาก็ลุกขึ้นยืนตาม ในกรณีนี้หากเขาละหมาดทันทุกร็อกอะฮฺพร้อมอิหม่ามก็ไม่มีการสุญูด(สะฮฺวีย์)สำหรับเขา

และถ้าหากเขาไม่ทันอิหม่ามหนึ่งร็อกอะฮฺหรือมากกว่านั้นเขาจะต้องชดใช้มันก่อนและให้สลาม หลังจากนั้นก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง ซึ่งการสุญูด(สะฮฺวีย์)นี้ก็อันเนื่องมาจากการนั่งที่เขาเพิ่มในขณะที่อิหม่ามยืนขึ้นสู่ร็อกอะฮฺที่สี่

บทสรุป

จากสิ่งที่ผ่านมาทำให้เราประจักษ์ว่าการสุญูดสะฮฺวีย์นั้นบางทีต้องทำก่อนการให้สลามและบางทีต้องทำหลังการให้สลาม

ดังนั้นการสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลามมี 2 กรณีคือ

กรณีที่หนึ่ง เมื่อเกิดจากการละทิ้ง ดังหะดีษของอับดุลลอฮฺ บิน บุหัยนะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่รายงานว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมนั้นได้สุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลามตอนที่ท่านละทิ้งตะชะฮฺฮุดครั้งแรก ซึ่งก็ได้กล่าวบทหะดีษมาแล้วข้างต้น

กรณีที่สอง เมื่อเกิดจากการสงสัยที่ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ดังหะดีษของอบีซะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่รายงานเกี่ยวกับผู้ที่สงสัยในการละหมาดของเขา แล้วเขาก็ไม่รู้ว่าเขาได้ละหมาดเท่าไร สามร็อกอะฮฺหรือสี่ร็อกอะฮฺ? โดยที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะละฮิวะซัลลัมสั่งให้เขาสุญูด(สะฮฺวีย์) สองครั้งก่อนการให้สลาม ดังที่ได้กล่าวบทหะดีษมาแล้วข้างต้น

และการสุญูดสะฮฺวีย์หลังการให้สลามก็มี 2 กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง เมื่อเกิดจากการเพิ่มเติม ดังหะดีษของอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่รายงานว่า ขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมละหมาดซุฮฺรีย์ห้าร็อกอะฮฺ พวกเขา(บรรดาเศาะหาบะฮฺ)ก็เตือนท่านหลังการให้สลาม ท่านก็สุญูด(สะฮฺวีย์)สองครั้ง หลังจากนั้นท่านก็ให้สลามอีกครั้ง โดยที่เขา(อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด)ไม่ได้ระบุว่าการสุญูดของท่านหลังการให้สลามนั้นอันเนื่องมาจากการที่ท่านไม่รู้ว่าเกิดการเพิ่มเติม เว้นแต่หลังการให้สลาม ดังนั้นหะดีษนี้บ่งบอกถึง

โดยทั่วไปของหุก่มว่า การสุญูด(สะฮฺวีย์)ที่เกิดจากการเพิ่มเติมนั้น คือ หลังการให้สลาม ถึงแม้จะรู้ว่าเกิดการเพิ่มเติมก่อนการให้สลามหรือหลังการให้สลามก็ตาม

และในกรณีเดียวกันเมื่อบุคคลหนึ่งให้สลามก่อนที่ละหมาดของเขาจะสมบูรณ์ในสภาพที่ลืม หลังจากนั้นเขานึกได้ก็เลยละหมาดต่อให้สมบูรณ์ ดังนั้นในกรณีนี้เขาได้เพิ่มการให้สลามในการละหมาดของเขา ซึ่งเขาจะต้องสุญูด(สะฮฺวีย์)หลังการให้สลาม ดังหะดีษของอบีฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่รายงานว่า ขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ละหมาดซุฮฺริหรืออัศริสองร็อกอะฮฺ พวกเขา(บรรดาเศาะหาบะฮฺ)ก็เตือนท่าน ท่านก็ละหมาดต่อไปจนสมบูรณ์ หลังจากนั้นท่านก็สุญูดสะฮฺวีย์และให้สลามอีกครั้ง ดังที่ได้กล่าวบทหะดีษมาแล้วข้างต้น

<u>กรณีที่สอง</u> เมื่อเกิดจากการสงสัยที่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ดังหะดีษของอิบนิ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่รายงาน

ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัมนั้นสั่งผู้ที่สงสัยในการละหมาดของเขาให้พิจารณาตามน้ำหนักการเอนเอียงที่มากกว่า แล้วก็ละหมาดต่อไปให้สมบูรณ์ หลังจากนั้นก็ให้สลามและสุญูด(สะฮฺวีย์แล้วให้สลามอีกครั้ง) ดังที่ได้กล่าวบทหะดีษมาแล้วข้างต้น

และเมื่อการลืมรวมกันสองอย่างเกิดขึ้นกับเขา(ผู้ที่ทำการละหมาด)คือ ที่หนึ่งก่อนการให้สลามและอีกทีหนึ่งหลังการให้สลาม บรรดาอุลามาอ์มีทัศนะว่า การลืมก่อนการให้สลามมีน้ำหนักมากกว่า ดังนั้นก็ให้สุญูด(สะฮฺวีย์)ก่อนการให้สลาม

<u>ตัวอย่าง</u> เช่น บุคคลหนึ่งละหมาดซุฮฺริย์แล้วเขาก็ลุกขึ้นยืนสู่ร็อกอะฮฺที่สามโดยที่ไม่ได้นั่งตะซะฮฺฮุดครั้งแรก และนั่งตะซะฮฺฮุดครั้งแรกในร็อกอะฮฺที่สามโดยคิดว่ามันเป็นร็อกอะฮฺที่สอง และหลังจากนั้นก็นึกได้ว่ามันเป็นร็อกอะฮฺที่สาม ในกรณีนี้เขาจะต้องลุกขึ้นยืนและเพิ่มอีกหนึ่งร็อกอะฮฺให้ครบและสุญูดสะฮฺวีย์ หลังจากนั้นก็ให้สลาม

เพราะว่าบุคคลนี้เขาได้ละทิ้งตะชะฮุฮุดครั้งแรก ซึ่งตำแหน่งการสุญูดสะฮฺวีย์ของมันคือ ก่อนการให้สลาม และได้เพิ่มการนั่งในร็อกอะฮฺที่สาม ซึ่งตำแหน่งการสุญูดสะฮฺวีย์ของมันคือ หลังการให้สลาม ดังนั้นตำแหน่งการสุญูดสะฮฺวีย์ก่อนการให้สลามมีน้ำหนักมากกว่า วัลลอฮุอะอฺลัม

สุดท้ายฉันขอดุอาอ์ให้พระองค์ประทานความสำเร็จแด่พวกเราและพี่น้องมุสลิมของเราในการเข้าใจคัมภีร์อัลกุรอานและซุนนะฮฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม และในการปฏิบัติตามทั้งสองทั้งภาพลักษณ์ภายนอกและภายใน ในเรื่องอะกีดะฮฺ อิบาดะฮฺและการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม และขอให้พระองค์ประทานผลตอบแทนที่ดีให้กับพวกเราทุกคน แท้จริงแล้วพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงกรุณา ผู้ทรงเมตตา

และขอชุโกรต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ขอให้พระองค์ประทานความเมตาและสันติแด่ท่านนบีของเรา

มุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม และแด่วงศ์วานและบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านทุกคน

....

เขียนโดยท่านชัยคฺ มุหัมมัด ศอลิหฺ อัลอุษัยมีน

เมื่อวันที่ 4/3/1400 (ฮ.ศ.)